

Centrum voľného času, Družstevná 509 Strážske

KONCEPCIA ROZVOJA FOLKÓRNEHO SÚBORU STRAŽČAN

Spracovala : Mgr. Marta Kordeľová
Strážske, 13.2.2020

ŠTRUKTÚRA KONCEPCIE :

ÚVOD DO KONCEPCIE

- 1 Historický exkurz
- 2 Situačná analýza
 - 2.1 Súčasný stav
 - 2.2 Personálne zabezpečenie
 - 2.3 Priestorové podmienky a technické vybavenie
 - 2.4 SWOT analýza prostredia
- 3 KONCEPČNÉ ZÁMERY A CIELE ROZVOJA FS
 - 3.1 Strategický plán
 - 3.2 Kalkulácia nákladov na činnosť FS
- 4 ZÁVER

ÚVOD DO KONCEPCIE

Ľudové zvyky a tradície tvoria neoddeliteľnú súčasť nášho národa, dedia sa z pokolenia na pokolenie a vytvárajú puto k nášmu domovu. Sú to tradície našich predkov, starých otcov a materí, ktoré sa rokmi doslova vyšperkovali a stali sa tak vzácnymi pokladmi slovenských dejín. Mali by sme ich uchovávať pre nastávajúce pokolenia, lebo je to jedna z trvalých hodnôt a vzácných pilierov budovania krásy a ľudskosti.

1 Historický exkurz

Po rozpade folklórneho súboru Stražčan a neskôr aj Detského folklórneho súboru Stražčanik chcelo Centrum voľného času Strážske vyplniť medzeru v tejto záujmovej oblasti.

Už v roku 2008 bolo ambíciou CVČ Strážske oživiť folklórne tradície, priniesť do mestského prostredia kus múdrosti predkov, svedectvo o ich živote, práci, hodnotách a zvykoch. S veľkým odhodlaním vytvára podmienky pre znovuobnovenie DFS, neskôr i mládežníckeho s cieľom ponúknuť možnosť zmysluplného využívania voľného času, podporiť prirodzenú túžbu po poznaní tajomna minulého. Chcelo pomáhať deťom i mládeži orientovať sa v estetických hodnotách umeleckých prejavov a tak pestovať ich celoživotnú náklonnosť k ľudovému umeniu. Po prekonaní prvotných problémov s členskou základňou, technickým a krojovým vybavením začala sa mravenčia práca na výstavbe súboru. Postupom času zvyšovala sa členská základňa, prostredníctvom projektov tanečníci získavali nové kroje a krojové vybavenie, skvalitnili sa podmienky, pribudla zrkadlová stena nevyhnutná pre nácvik. Vytváral sa prvý zásobník tanečných pohybov, pozícií a figúr. Začala sa nová, aktívnejšia činnosť, prvé vystúpenia mimo mesta, súťaže a úspechy DFS Stražčanik sa za krátky čas dostal do povedomia širokej verejnosti. Stal sa tak najmladšou zárukou budúcnosti rozvoja tradícií ľudového umenia v meste. Od roku 2012 reprezentoval CVČ a mesto Strážske, absolvoval mnoho vystúpení, slávností, festivalov a súťaží doma i v zahraničí - mladí tanečníci predviedli svoje tanečné umenie a krásu slovenských krojov v Macedónsku, 2 x Rumunsku, Poľsku, Bosne a Hercegovine, Bulharsku a Chorvátsku. Stražčanik rástol natoľko, že bola nevyhnutná jeho vnútorná reorganizácia. Z dôvodu početnosti narastajúcej členskej základne tanečníci sa rozdelili do dvoch vekových kategórií.

2 Situačná analýza

Folklórny súbor Stražčan

V roku 2016 začali snahy o obnovenie súboru Stražčan, ktorý pracoval pod referátom kultúry a športu mesta Strážske do roku 2019, kedy z dôvodu nízkeho počtu činnosť ukončil.

Pre znovuoobnovenie FS Stražčan musíme vychádzať zo situácie, ktorá tomu napomôže – tou cestou môže byť postupný prechod tanečníkov z DFS Stražčanik.

Detský folklórny súbor Stražčanik

Dnes máme v Strážskom 70 členný folklórny súbor – a to je istota, ktorú máme, istota, že folklór v Strážskom bude aj naďalej silný a temperamentný, taký krásny, ako ho poznáme, aj v ďalších generáciách. Aj keď sa formoval v skromných začiatkoch, dnes množstvo záujemcov potvrdzuje jeho opodstatnenosť a podčiarkuje dobrý nápad a správnosť myšlienky poznať, pestovať a šíriť svoje tradície.

Po 12 rokoch nepretržitej činnosti stali sa z detí mladí, šikovní tanečníci, ktorí chcú napredovať, naďalej sa stretávať a venovať folklóru. Život vo folklórnom svete im jednoducho učaroval. Krásne piesne a tance nášho Slovenska, veľa priateľov, spomienok a druhá rodina. To sú hlavné piliere jeho stability.

2.1 Súčasný stav – vytvorenie mládežníckeho folklórneho súboru

CVČ Strážske s cieľom uchovania a posilnenia medzigeneračnej kontinuity od septembra 2019 iniciovalo vznik Mládežníckeho folklórneho súboru Stražčanik. Členmi sú žiaci 7. ročníka ZŠ a stredoškolská mládež - veková kategória 13. až 17. ročných - už nie detí a ešte nie dospelých, (nehodila sa už pre detský súbor). Momentálne je v súbore 6 chlapcov a 11 dievčat (tanečníkov, ktorí sa venujú ľudovému tancu kontinuálne od 1. roč. ZŠ).

Zriadením výlučne mládežníckeho súboru vytvoril sa priestor pre odbornú prácu pedagógov s cieľom zabezpečiť kvalitu súboru, na nácvikoch sa venovať detailnejšej technickej a charakterovej tanečnej stránke jednotlivých členov, ktorá by mala zabezpečiť vyššiu umeleckú kvalitu súboru.

Keďže súbor Stražčan mal v minulosti dobré meno kvalitnou prezentáciou ľudového umenia, nepovažujeme za vhodné prejsť rovno k tejto značke. Navrhujeme preto, aby v medziobdobí prípravy niesol názov Mládežnícky folklórny súbor Stražčanik.

Cieľ činnosti:

- uchovávanie, rozvíjanie tradícií ľudového umenia na Slovensku a interpretácia ich prejavov,
- šírenie a propagácia prejavov duchovnej i materiálnej kultúry vo všetkých jej formách,
- združovanie, podporovanie mládeže so záujmom o ľudové umenie a aktivizovanie ich tvorivej činnosti pri uchovávaní, rozvíjaní tradičnej ľudovej kultúry a interpretácii jej prejavov,

Predmet činnosti:

- organizovanie, realizácia a propagácia vlastných umeleckých programov, predstavení, aktivít a spoločenských podujatí pre uspokojovanie kultúrnych potrieb občanov,

- spolupráca s kultúrnymi, prípadne inými organizáciami a orgánmi v oblasti tradičnej ľudovej kultúry,
- organizovanie a realizácia verejno-prospešnej činnosti v oblasti uchovávaní a údržby materiálneho kultúrneho dedičstva

Plán činnosti Mládežníckeho folklórneho súboru Stražčanik v roku 2020

Nácvik a skvalitnenie choreografií:

V súbore sa plánujú skvalitňovať nacvičené a vytvoriť nové choreografie (tance z Hanušoviec, karička a čardáš, Šaffov tanec, regrútske tance, mazúrky a Šariš polky, fláškový tanec a iné) s minutážou cca 30 minút.

Plánované aktivity na rok 2020:

Účasť na akciách organizovaných mestom Strážske, účasť na vystúpeniach v regióne v rámci rôznych podujatí (Deň matiek, mesiac úcty k starším, stávanie mája, jarmočné vystúpenia, folklórne slávnosti), účasť na medzinárodnom folklórnom festivale - máme oficiálne pozvanie z festivalu v meste Kyjev (Ukrajina) na prelome mája a júna, ktorého sa zúčastníme spolu s DFS Stražčanik.

2.2 Personálne zabezpečenie

Organizačne súbor zabezpečujú zatiaľ pedagogickí zamestnanci CVČ. Choreografom súboru je externý zamestnanec Ing. Martin Ľasko.

V budúcnosti, ak sa očakáva úroveň a kvalita predchádzajúceho Stražčanu, je potrebné počítať s úväzkovými činnosťami – organizačný vedúci, krojárka, vedúci ľudovej hudby

2.3 Priestorové podmienky

Na nácviky sú využívané priestory nácvikovej sály CVČ Strážske. Tanečníci počas prestávok využívajú klubovne a herne CVČ. Využívaná je ozvučovacia technika CVČ.

2.4 SWOT ANALÝZA PROSTREDIA

Silné stránky

- ✓ fungujúce CVČ – dlhodobá tradícia záujmovej kultúrno-umeleckej činnosti (DFS Stražčanik),
- ✓ vyhovujúce umiestnenie areálu - v strede mesta,
- ✓ atraktívne, príjemné a estetické prostredie CVČ,
- ✓ záujem detí a mládeže o záujmovo – umeleckú činnosť,
- ✓ vzájomné citové väzby pedagógov a detí,
- ✓ tradície a zachovaný folklór- stabilita členov 80%,
- ✓ výchova nastupujúcej generácie – DFS Stražčanik (12 ročné skúsenosti),
- ✓ stabilný tím interných, externých a zamestnancov starajúcich sa o FS,
- ✓ výborná spolupráca s rodičmi členov FS,
- ✓ prezentácia práce detí na verejnosti a na podujatiach mesta, propagácia súboru,
- ✓ skúsenosti s organizáciou účasti detí na domácich a zahraničných festivaloch,
- ✓ zvyšujúci sa záujem širokej verejnosti o folklór,
- ✓ podpora kultúry a záujmovo-umeleckej činnosti zo strany mesta

Slabé stránky

- ✓ nízky počet zamestnancov pre vedenie súboru,
- ✓ obmedzené finančné zdroje pre príjem nových externých zamestnancov,
- ✓ demotivujúci spôsob financovania,

- ✓ nevyhovujúca podlaha na nácvik - niektoré nácviky uskutočňovať vo viacúčelovej sále mesta,
- ✓ prirodzený prírastok populácie slabne

Príležitosti:

- ✓ získavanie mimorozpočtových zdrojov,
- ✓ prehĺbovanie a skvalitňovanie spolupráce s inými subjektmi a mestom,
- ✓ zlepšenie podmienok pre zmysluplné využitie voľného času, najmä detí a mládeže
- ✓ vytváranie príležitostí pre talenty,
- ✓ využívanie marketingových nástrojov na zvyšovanie počtu návštevníkov,
- ✓ rozvíjanie spolupráce s v oblasti výmeny kultúrnych hodnôt (zahraničné festivaly)

Ohrozenia:

- ✓ nedostatok finančných prostriedkov na činnosť súboru,
- ✓ nepriaznivá ekonomická situácia v rodinách - finančná nedostupnosť FS hlavne u mládeže nad 18 rokov – príspevok v zmysle VzN 2/2019 mesta Strážske 10 € mesačne, zahraničné festivaly – náklady rodičov cca 180 €,
- ✓ pasívna konzumácia kultúry v domácnostiach (PC a DVD)
- ✓ odchod mladých ľudí do iných miest (stredoškolské, vysokoškolské štúdium)

Predloženou SWOT analýzou boli pomenované a podrobne opísané zistené skutočnosti.

- ⊙ V nasledujúcom období sústredíme svoje zdroje na ďalší rozvoj silných stránok, ktoré povedú k zvýšeniu úrovne poskytnutých služieb.
- ⊙ Aj keď niektorým ohrozeniam nebude možné sa vyhnúť (napr. odchod mladých ľudí do iných miest (stredoškolské, vysokoškolské štúdium), pretože pôsobia nezávisle od CVČ, bude treba s nimi rátať a snažiť sa vytvárať vnútorné systémy na zoslabenie ich pôsobenia.

3 KONCEPČNÉ ZÁMERY A CIELE ROZVOJA FS

3.1 Strategický plán

Názov cieľa	Zodpovedný	Termín	Zdroj financovania
vytvárať vhodné podmienky pre neformálne vzdelávanie mládeže v oblasti tradičnej ľudovej kultúry - folklorizmu	CVČ Strážske	2020 - 2025	zriaďovateľ, CVČ, granty, zdroje rodičov
pokračovať vo výchove umením – podporovať snahy mladých ľudí neformálne sa stretávať, spoznávať a interpretovať ľudové zvyky, piesne, tance z východného Slovenska pre ich zachovanie nasledujúcim generáciám	CVČ Strážske	2020 - 2025	zriaďovateľ, CVČ, granty, zdroje rodičov
zabezpečiť kvantitu súboru, pracovať na výchove nových členov, očakáva sa plynulý prechod členov DFS Stražčanik od 7. ročníka ZŠ	CVČ Strážske	2020 - 2025	zriaďovateľ, CVČ, granty, zdroje rodičov
podporovať rozvoj FS a zvyšovať jeho umeleckú úroveň - detailnejšie sa venovať technickej a charakterovej tanečnej stránke jednotlivých členov	CVČ Strážske	2020 - 2025	zriaďovateľ, CVČ, granty, zdroje rodičov
nacvičiť nové choreografie a predviesť pred obecnosťou - účasť na akciách organizovaných mestom Strážske, vystúpenia v regióne	CVČ Strážske	2020 - 2025	zriaďovateľ, CVČ, granty,

Centrum voľného času Strážske
KONCEPCIA ROZVOJA FOLKÓRNEHO SÚBORU STRÁŽČAN

každoročne sa zúčastňovať medzinárodných festivalov -získavať javiskové skúsenosti, spoznávať kultúru iných národov a krásu destinácií	CVČ Strážske	27.5. - 3.6.2020 Kyjev (Ukrajina)	zriaďovateľ, CVČ, granty, zdroje rodičov
spolufinancovaním úspešných grantov prispieť k zabezpečeniu krojového vybavenia súboru	Zriaďovateľ	2020 - 2025	zdroje zriaďovateľa, granty
účasť na súťažiach choreografií organizovaných NOC, účasť na súťaži Šaffova ostroha	CVČ Strážske	2021- 2025	zriaďovateľ, CVČ, granty, zdroje rodičov
zorganizovanie premiérového programu FS Stražčan v trvaní cca 60 – 70 minút	CVČ Strážske	2025	zriaďovateľ, CVČ, granty
vytvorenie živej muziky pre súbor - spolupráca so ZUŠ	CVČ, ZUŠ	2021 - 2025	zriaďovateľ, CVČ, ZUŠ, granty,

3.2 Kalkulácia nákladov na činnosť FS v roku 2020

Rozpočtová položka	Špecifikácia	Žiadané €
Personálne náklady	dohoda o pracovnej činnosti vedúceho súboru	4300
Cestovné náklady	spolufinancovanie účasti členov súboru na zahraničných festivaloch, cestovné náhrady, nadpočetné hodiny pedag. dozoru	1000
Obstaranie drobného hmotného majetku	doplnenie, údržba krojového vybavenia	500
		5800

O požadované finančné prostriedky je potrebné navýšiť rozpočet CVČ Strážske na rok 2020. Každoročne budú predkladané aktuálne kalkulácie na činnosť súboru, ktoré môžu byť zvýšené napr. o spoluúčinkovanie ľudovej hudby...

4 ZÁVER

Aj napriek vynaloženému úsiliu a financiám treba upozorniť, že môže nastať situácia, keď súbor nebude napredovať podľa očakávaní z dôvodov odchodu tanečníkov na štúdium, zmeny bydliska, straty záujmu a pod. Nemožno očakávať stav z čias Chemka – kedy pracovalo a žilo tu veľa mladých ľudí so záujmom o tanec.

Strategické plánovanie je nepretržitý proces zabezpečenia rovnováhy medzi cieľmi a možnosťami CVČ. Cieľom strategického plánovania bolo stanoviť ciele a zároveň i zodpovednosť za ich dosiahnutia. Realizácia Konceptie rozvoja mládežníckeho folklórneho súboru bude pozostávať z postupného naplňovania jednotlivých cieľov za účelom zlepšenia úrovne súboru. Jednotlivé kroky naplnenia budú priebežne monitorované a vyhodnocované. Konceptia je otvorený dokument, ktorý je možné priebežne aktualizovať a dopĺňať vo vzťahu k objektívnym potrebám súboru, ekonomickým možnostiam a pod.

V Strážskom, 13.2.2020

Spracovala a predkladá : Mgr. Marta Kordeľová